

Bryssel, 27. syyskuuta 2024
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2022/0302(COD)

13760/24
ADD 1

CODEC 1841
JUSTCIV 158
JAI 1417
CONSOM 290
COMPET 953
MI 815
FREMP 366
TELECOM 281
CYBER 264
DATAPROTECT 284

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI tuotevastuusta ja neuvoston direktiivin 85/374/ETY kumoamisesta (ensimmäinen käsittely) – Säädöksen hyväksyminen = Lausuma

Viron lausuma

Viro kannattaa direktiivin tavoitetta ja voi hyväksyä useimmat sen sisältämät ratkaisut. Direktiivillä säännellään kuitenkin prosessioikeutta tavalla, joka antaa aihetta perustavanlaatuihin huoleen jäsenvaltion lainsäädännön perusperiaatteiden kannalta.

Direktiivissä on nimittäin mahdollisimman pitkälle menevää yhdenmukaistamista koskeva lauseke eli sillä säännellään tyhjentävästi myös todisteiden esittämistä tuotevastuuasioissa. Viron lainsäädännössä sovelletaan toisenlaisia sääntöjä ja mahdollisimman pitkälle menevä yhdenmukaistaminen johtaa ongelmalliseen erityisjärjestelmään. Tarkemmin sanottuna kantajan olisi vaikeampaa pyytää tuomioistuimen apua todisteiden keräämisessä tuotevastuuta koskevilla tapauksilla kuin muissa oikeudenkäynneissä. Tämä koskee sekä tapauksia, joissa asianosaisten oletetaan olevan eriarvoisia, että tapauksia, joissa asianosaisten oletetaan olevan tasa-arvoisia.

Viro on koko neuvottelujen ajan korostanut, että menettelyllisten toimien sisältö ei saisi vaihdella kohtuuttomasti riidan konkreettisesta sisällöstä riippuen. Tämä johtaisi lainsäädännön hajanaisuuteen, oikeudellisen selkeyden puutteeseen ja ennen kaikkea menettelyn osapuolten erilaiseen kohteluun. Tämä voisi olla ongelmallista Viron perustuslain kannalta. Olemme kiinnittäneet huomiota siihen, että jäsenvaltion prosessioikeus on yhtenäinen järjestelmä, jossa prosessioikeuden eri osat liittyvät toisiinsa ja ovat tasapainossa prosessioikeuden muiden osien kanssa. Jotta oikeudellinen selkeys ja menettelyn osapuolten yhdenvertainen kohtelu voitaisiin varmistaa, Virossa olisi harkittava todisteiden esittämistä koskevien yleisten sääntöjen muuttamista kansallisessa siviiliprosessilainsäädännössä siten, että ne vastaavat direktiivin säännöksiä. Emme kuitenkaan katso tämän olevan mahdollista, koska tällainen puuttuminen kansalliseen lainsäädäntöön ei saisi olla unionin oikeuden tarkoitus.

Lisäksi oikeusperusta siviilioikeudellisten menettelyjen sääntelylle Euroopan unionissa on SEUT-sopimuksen 81 artikla, jolla säännellään rajatylittävää oikeudellista yhteistyötä. Tämän oikeusperustan yhteydessä seurataan aina tarkasti, että luodut säännöt eivät vaikuta jäsenvaltioiden kansalliseen prosessioikeuteen. Nyt käsiteltävän direktiivin oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 114 artikla, jolla säännellään sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa. Katsomme, että samaa huolellisuutta olisi noudatettava, kun sovelletaan tätä oikeusperustaa ja samalla säännellään jäsenvaltioiden prosessioikeutta. Esimerkiksi yhdellä voimassa olevalla direktiivillä, jonka oikeusperusta liittyy sisämarkkinoihin ja joka käsittelee siviilioikeudellisia menettelyjä ja sisältää todisteiden esittämistä koskevan lausekkeen, on vain vähimmäistason yhdenmukaistava vaikutus (edustajakanteita koskeva direktiivi). Näin jäsenvaltiot voivat perustaa sääntönsä kansalliseen lainsäädäntöönsä ja oikeusperinteeseensä.

Lisäksi unionin oikeudessa ei saa ylittää sitä, mikä on tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen. Todisteiden esittämistä koskevien sääntöjen sanamuoto (artiklaosassa ja johdanto-osan kappaleessa) kuitenkin osoittaa, että tavoitteena on puuttua jäsenvaltion prosessioikeuteen ja luoda todisteiden keräämistä koskeva erityisjärjestelmä ainoastaan tuotevastuun alalla. Ei ole käynyt selväksi, miten mahdollisimman pitkälle menevä yhdenmukaistaminen olisi tässä tapauksessa perusteltua (tai miten on perusteltua säännellä sitä eri tavalla kuin muilla aloilla, joilla myös oletetaan osapuolten olevan eriarvoisia). Tällaisen mahdollisimman pitkälle menevän yhdenmukaistamisen todellista vaikutusta jäsenvaltioiden prosessioikeuteen ja oikeusjärjestelmiin ei myöskään ole arvioitu. Mielestämme edellä kuvattu ratkaisu ei ole oikeassa suhteessa tavoitteen saavuttamiseen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Viro katsoo, että tässä direktiivissä valittu lähestymistapa todisteiden esittämiseen ei ole asianmukainen, ja Viro aikoo seurata huolellisesti muiden ehdotusten käsittelyä, jottei tämä lähestymistapa toistuisi.
